

PLA D'ACCIÓ INTEGRAL PER A LA PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT I EL TERRITORI AGRÍCOLA MUNICIPAL

ÍNDEX

1. Objectius del pla	3
2. Objectius transversals i marc teòric	3
3. Reptes	4
4. Línies d'actuació, programes i accions	5
<u>Línia d'actuació 1</u> : Afavorir el recanvi generacional	5
<u>Línia d'actuació 2</u> : Afavorir la governança del sistema alimentari municipal	6
<u>Línia d'actuació 3</u> : Millora de la rendibilitat de la producció agrícola local	7
<u>Línia d'actuació 4</u> : Promoció de l'activitat agroalimentària responsable	8
<u>Línia d'actuació 5</u> : Planificació territorial per a garantir la integritat i pervivència del territori agrícola	9
<u>Línia d'actuació 6</u> : Millora d'infraestructures, servicis, patrimoni i recursos lligats a l'activitat agrària i el medi rural ..	10
<u>Línia d'actuació 7</u> : Pesca	11
Glossari de termes	12

Este document es redacta per a servir de guia en l'actuació de la Regidoria d'Agricultura, Horta i Pobles de València.

Partix d'una proposta tècnica inicial feta al novembre de 2015 que ha sigut sotmesa a una dinàmica de comunicació i participació amb diversos agents socioeconòmics representatius del sector agrícola municipal.

1. OBJECTIUS DEL PLA

L'objectiu primordial d'este pla és la definició d'una estratègia clara per part de la Regidoria d'Agricultura, Horta i Pobles de València per a la defensa i reivindicació del patrimoni agrícola municipal.

En este sentit, el pla considera que qualsevol estratègia que pretenga defensar i revalorar el patrimoni agrícola municipal (entés d'una manera integral com a patrimoni cultural, social, econòmic i ambiental) ha d'incidir de manera prioritària en la defensa i promoció de l'activitat agrària i de les persones professionals que la sostenen.

Esta estratègia municipal es planteja des de la consciència clara que o aconseguim posar en valor (socialment, econòmicament i ambientalment) l'ofici de l'agricultura o tot l'agrosistema de l'horta caurà en pocs anys.

2. OBJECTIUS TRANSVERSALS I MARC TEÒRIC

Per a la definició i concreció del pla d'acció utilitzarem una sèrie de fils conductors, objectius transversals i marcs teòrics de referència que, tot i no estar sempre plasmats de manera explícita en les línies, els programes o les accions que es descriuen més avant, cal entendre que seran referència i guia a l'hora de dur endavant l'acció de govern de la Regidoria.

Este marc de referència conceptual es basa de manera clara sobre un compromís municipal de caràcter internacional, com és la firma del [Pacte de política alimentària urbana de Milà](#), subscrit per l'Ajuntament de València el 15 d'octubre de 2015.

A més a més, hi ha quatre documents més que definixen de manera clara els horitzons que han de servir de referència:

1. [Dictamen NAT/204-CESE 1209/2004, «L'agricultura periurbana», del Comitè Econòmic i Social Europeu](#)
2. [Carta de l'agricultura periurbana](#)
3. [Carta per una sobirania alimentària des dels nostres municipis](#)
4. [Carta de principis de l'economia alternativa i solidària](#)

Partint d'estes perspectives estratègiques, conceptuals, territorials i de generació d'activitat econòmica responsable, la Regidoria pretén impulsar processos de transició local agroecològica que facen efectiva i eficaç la participació dels diferents territoris i agents en la conformació d'un sistema alimentari local més sostenible, inclusiu, resilient, diversificat, sa i segur.

En este sentit, visions transversals a l'acció de govern han de tindre en molta consideració les propostes ètiques i organitzatives que es llancen des dels terrenys pràctics i filosòfics de l'agroecologia i la sobirania alimentària dels pobles. Treballar amb conceptes com equitat, cooperació, autogestió, solidaritat, justícia i integració social, sostenibilitat ambiental, economia circular... enfortix i genera efectes positius al voltant de qualsevol actuació que emprenguem.

Cal canviar alguns paradigmes; la fortalesa de la societat prové de la capacitat col·laborativa al voltant dels interessos comuns més que de l'enfrontament competitiu.

És evident que la Regidoria d'Agricultura, Horta i Pobles de València no té totes les capacitats ni la solució a tots els problemes agraris locals (molts dels quals estructurals i supramunicipals), i per això caldrà una estratègia que ajunte i incorpore idees, capacitats i responsabilitats amb una coordinació institucional (amb altres regidories, ajuntaments, diputació, conselleries i Administració estatal) que permeta optimitzar recursos i inversions al màxim.

Finalment, cal avaluar la necessitat de coherència i coordinació estratègica amb altres polítiques globals amb un tractament municipal, com ara les estratègies municipals de lluita, mitigació i adaptació als processos de canvi climàtic on l'agricultura i el territori rural han de tindre també un paper central. De la mateixa manera, la sensibilitat de les propostes ha de ser total envers l'enfortiment dels valors ecosistèmics del nostre medi rural i d'una activitat agrícola en transició cap a models agroecològics.

3. REPTES

Sense ànim d'exhaustivitat, identifiquem a continuació una sèrie de problemàtiques crucials sobre les quals haurem d'incidir si volem trencar amb les barreres que actualment impedeixen al sistema alimentari local expressar les seues potencialitats al màxim.

I. Trencament generacional: les persones que es dediquen a l'agricultura són cada vegada més majors i la incorporació de joves no assolix la taxa de reposició mínima. Des de l'àmbit municipal és urgent posar en marxa mecanismes que faciliten i acompanyen, prioritàriament a joves i dones, en la posada en marxa d'iniciatives productives.

II. Dificultats per a fer rendibles les iniciatives econòmiques d'escala xicoteta: l'excessiva intermediació i el poder que tenen les grans corporacions de la indústria agroalimentària i logística en la cadena de comercialització deixa completament desprotegida la producció primària local xicoteta. Esta situació s'agreuja per l'existència de:

a) Barreres normatives: els canals curts de comercialització i la venda directa, així com la transformació artesana xicoteta, que podrien pal·liar els efectes del punt anterior, troben grans entrebancs amb una normativa pensada per a la gran indústria i un procediment administratiu confús i complicat, en molts casos de manera innecessària.

b) Falta d'identificació dels criteris de qualitat per part de les persones consumidores: els hàbits de consum releguen l'alimentació a un segon terme. El producte ecològic, de proximitat, les varietats locals i tradicionals, l'origen certificat, de comerç just, etc. es troben sovint amb problemes d'acceptació per part d'un públic consumidor que desconeix les conseqüències d'optar per uns aliments industrialitzats, quilomètrics, produïts amb gran consum energètic i d'entrades (inputs).

c) Carència d'iniciatives d'impuls a les iniciatives d'escala reduïda, des de l'Administració: es troba a faltar (o són clarament millorables) mesures de foment de l'agricultura, com ara les destinades a la transformació i la venda de producte agrícola, que estiguen modulades i adaptades per a afavorir la producció, transformació i comercialització a escala xicoteta.

d) Homogeneïtat de la producció: el sector productiu tradicional és sovint poc inclinat a la diversificació i innovació productiva i a l'adaptació a les noves demandes del mercat, a nous cultius, noves tècniques de producció o de comercialització. Les varietats locals i tradicionals, adaptades als nous mercats, podrien tindre ací un paper específic rellevant.

Mereix un especial esment l'avaluació dels possibles beneficis i riscos per a l'agricultura de fer compatible la producció amb la introducció d'activitats terciàries (lúdiques, turístiques...) que complementen la renda agrària mantenint-la com a ocupació principal.

I. Inseguretat de l'activitat agrària davant altres sectors: l'espai agrícola ha de deixar de ser simplement

la reserva per a la ubicació d'infraestructures, en massa ocasions innecessàries, mal dimensionades o de traçat capriciosos. L'excés d'infraestructures, fetes sense cap mirament, esquartera el territori agrícola, el degrada, el fa inviable i objecte de l'especulació. La pressió urbanitzadora dificulta l'accés a la terra, quan no la destrueix totalment. La necessitat de figures de planificació i gestió del territori que incorporen la protecció agrícola com a premissa és evident.

II. Necessitat de dinamització i acompanyament del col·lectiu agrícola convencional: existix una incipient, tot i que minoritària, generació de persones dedicades a l'agricultura molt dinàmica i polivalent, però cal incentivar i facilitar el sector més convencional cap a la innovació productiva, les tècniques més respectuoses amb el medi ambient, la diversificació del producte, els nous canals de comercialització, les tècniques de venda i publicitat, etc.

A més, hi ha un distanciament entre la societat rural del municipi, els pobles de València, i l'Administració que fa que les polítiques municipals es perceben com a alienes. És estratègic treballar esta situació amb les noves eines de la dinamització i participació socials adaptades al món rural.

Este repte ha de ser abordat de manera transversal en totes les línies d'acció per tal d'incorporar el sector productiu més convencional a processos de dignificació professional i transició agroecològica.

III. Carència d'infraestructures i servicis per a l'agricultura: tot i que el pla s'identifica amb el foment de la reducció i substitució d'agroquímics en l'agricultura, és ben cert que actualment hi ha necessitats evidents d'infraestructures que faciliten l'accés a recursos i servicis bàsics per a la producció, com ara mecanismes de reciclatge de residus, l'aigua o una matèria orgànica de qualitat.

Esta situació és paradigmàtica en el cas de la demarcació de reg, de competència municipal, de francs, marjals i extrems, on tant l'obsolescència de les ordenances i el personal de gestió com la de les infraestructures han derivat en una situació d'emergència per la degradació crítica del territori.

4. LÍNIES D'ACTUACIÓ, PROGRAMES I ACCIONS

A partir dels objectius i reptes definits, el pla s'estructura en una sèrie de línies d'actuació sobre les diferents problemàtiques i/o sectors, que van concretant-se en programes que es materialitzen en accions concretes.

Ni molt menys tancades i sempre subjectes a noves incorporacions o correccions, les accions han sigut prioritzades i matisades segons els qüestionaris i entrevistes realitzats amb el Pla de Comunicació i Participació, desenvolupat des de novembre de 2015 fins a juny de 2016. Les accions que han sigut clarament prioritzades en este procés s'acompanyen del text (Prioritària).

Línia d'actuació 1

AFAVORIR EL RECANVI GENERACIONAL

Que els fills i les filles de les persones dedicades a l'agricultura vulguen continuar l'activitat és estratègic, i per a això la dignificació de l'ofici és fonamental. Però, a més, cal facilitar l'accés general (prioritzant la joventut i les dones) al recurs de la terra, a una oferta de formació específica i de qualitat, a crèdit barat i amb garanties. En definitiva, impulsar i donar suport a les noves iniciatives agrícoles.

Programa 1.1: Suport a les noves iniciatives i al canvi d'orientació de les existents per a fer-les més viables i responsables

Accions:

- 1.1.1.** Posada en marxa d'una ferramenta de banc de terres municipal incardinada en una estructura supramunicipal.
- 1.1.2.** Avaluació de les ofertes d'itinerari formatiu existents; definició de necessitats i elaboració de propostes concretes de coordinació dels recursos municipals i supramunicipals per a la satisfacció de les necessitats detectades. (Prioritària)
- 1.1.3.** Suport i acompanyament a les noves iniciatives per mitjà de la creació d'un viver d'empreses agrícoles.
- 1.1.4.** Rellançar el pòsit agrícola municipal per tal de generar microcrèdits que impulsen les noves iniciatives. (Prioritària)

Programa 1.2: Dignificació de la professió agrícola

Accions:

- 1.2.1.** Campanya amb les escoles per a la identificació del paper de la població agrícola en la generació dels aliments i el manteniment de l'agroecosistema.
- 1.2.2.** Campanyes adreçades al consum per a la difusió de la funció social, econòmica i ambiental de l'agricultura.

Línia d'actuació 2

AFAVORIR LA GOVERNANÇA DEL SISTEMA ALIMENTARI MUNICIPAL

En la preservació de l'espai i patrimoni agrícola i de les persones que el mantenen, hi ha multiplicitat i diversitat d'agents implicats. Això és un fet que, de vegades, incrementa la dificultat dels processos però que, a través d'accions de dinamització, ha de convertir-se en una oportunitat i un recurs per a millorar la capacitat d'actuació i la governabilitat.

Programa 2.1: Treball en xarxa

Accions:

- 2.1.1.** Generar xarxa, per l'intercanvi d'experiències, amb altres ciutats europees amb una agricultura periurbana de característiques similars.
- 2.1.2.** Accés a les línies de promoció i defensa de l'agricultura periurbana en l'àmbit europeu. (Prioritària)
- 2.1.3.** Establiment de protocols de coordinació i intercanvi a diferents nivells administratius: entre servicis municipals; amb Mercavalència, amb altres consells agraris de la comarca; amb la Diputació de València; amb el govern autonòmic; amb altres ciutats de l'Estat...

Programa 2.2: Suport a les activitats impulsades des de la societat civil

Accions:

- 2.2.1.** Potenciar els sistemes participatius de garantia.
- 2.2.2.** Suport i assessorament a processos de gestió col·lectiva d'horts, jardins alimentaris o altres iniciatives de gestió veïnal de terrenys productius.

Programa 2.3: Promoció de la participació en la definició i execució de les polítiques públiques alimentàries

Accions:

- 2.3.1.** Constitució d'un consell alimentari municipal.
- 2.3.2.** Establiment d'un pla d'avaluació i seguiment i sistema d'indicadors d'este pla.
- 2.3.3.** Impuls i participació en campanyes de sensibilització ciutadana sobre qüestions relatives a nutrició,

gastronomia, qualitat dels productes agroalimentaris, valors de l'agricultura, seguretat i sobirania alimentària...

2.3.4. Generació de processos de dinamització agroecològica local als territoris municipals.

Programa 2.4: Generació i millora de sistemes d'informació multisectorial.

Accions:

- 2.4.1.** Impuls i col·laboració en la creació d'un banc d'investigació i persones investigadores de l'horta.
- 2.4.2.** Elaboració d'una diagnosi del sistema alimentari municipal.
- 2.4.3.** Generació d'un «observatori local» dels preus agrícoles.
- 2.4.4.** Col·laboració amb figures d'observació i replega d'informació participatives.

Línia d'actuació 3

MILLORA DE LA RENDIBILITAT DE LA PRODUCCIÓ AGRÍCOLA LOCAL

La globalització dels mercats ha trencat la dependència obligada de la ciutat amb l'espai productiu que l'envolta, però també possibilita nous mercats. Cal buscar noves formes de comercialització i estratègies de venda. El producte de l'horta continua mantenint avantatges objectius sobre els altres (frescor, característiques varietals autòctones, facilitat de conèixer-ne l'origen exacte...), i cal fer-ho palés.

La intermediació en les cadenes de distribució agrícola ha crescut de manera exagerada amb la globalització dels mercats. La part més feble i més desafavorida de la cadena és qui produeix, que acaba rebent una ínfima part del preu final del producte. A més, el transport i la producció forçada i agroindustrial externalitzen fora del preu final costos ambientals i socials que paguem entre tots i totes (contaminació, ús abusiu de derivats del petroli, relacions laborals precàries...).

Programa 3.1: Diversificació de la producció i dels mercats.

Accions:

- 3.1.1.** Prioritzar els canals d'exportació menys contaminants, com ara els ferroviaris.
- 3.1.2.** Revaloració de nous/vells productes i cultius (flor tallada, viverística autòctona, culinàries, ornamentals...).
- 3.1.3.** Promocionar les varietats tradicionals/locals com a recurs.
- 3.1.4.** Investigar la potencialitat dels usos lúdics i turístics com a generadors de beneficis per a l'agricultura i preveure possibles perjudicis.

Programa 3.2: Visibilització de les característiques de qualitat de la producció.

Accions:

- 3.2.1.** Fer campanyes conjuntes de visibilització per a connectar el món de la restauració local i el producte de proximitat i de qualitat. (Prioritària)
- 3.2.2.** Creació d'una marca de producte de l'horta. (Prioritària)
- 3.2.3.** Formalització d'acords amb les DO per a potenciar els nostres cultius més característics.

Programa 3.3: Foment dels canals curts de comercialització.

Accions:

- 3.3.1.** Treball conjunt amb altres administracions per a l'eliminació de les barreres normatives als canals curts de

comercialització agrícola. (Prioritària)

- 3.3.2.** Posada en marxa i/o revaloració de plataformes de venda directa municipal: tires de comptar als mercats municipals, tira de comptar de Mercavalència, introducció del producte alimentari en la venda no sedentària... (Prioritària)

Programa 3.4: Suport a la transformació xicoteta.

Accions:

- 3.4.1.** Foment d'obradors polivalents d'ús col·lectiu.
- 3.4.2.** Adaptació a les especificitats de la transformació i elaboració xicoteta dels tràmits administratius per a l'obtenció de llicències i permisos.
- 3.4.3.** Col·laboració en l'edició d'una guia o llibre blanc dels obradors polivalents d'ús col·lectiu.

Línia d'actuació 4

PROMOCIÓ DE L'ACTIVITAT AGROALIMENTÀRIA RESPONSABLE

Les accions municipals han d'estar en harmonia amb el respecte i la millora del medi que ens envolta. L'horta i l'Albufera són paradigmes de sistemes naturals antropitzats que poden garantir l'equilibri d'un ecosistema divers i productiu.

A més, l'activitat agrària com a activitat econòmica de profund arrelament local és generadora de riquesa, benestar i ocupació. Tota esta innegable potencialitat endògena ha de ser afavorida i modulada per tal de primar les activitats econòmiques més responsables socialment.

Programa 4.1: Promoció de l'activitat agroalimentària responsable mediambientalment

Accions:

- 4.1.1.** Afavorir la reducció i substitució d'entrades convencionals en l'agricultura.
- 4.1.2.** Exemplificar la gestió mediambientalment responsable des de l'Administració local: reducció de fitosanitaris i agroquímics en les gestions municipals (Prioritària), declaració de València com a municipi lliure d'alguns productes químics o de cultius transgènics...
- 4.1.3.** Promoció de l'agricultura ecològica, o altres models de gestió amb criteris ambientals, de manera transversal en totes les accions de la Regidoria i amb altres accions específiques de coordinació amb altres administracions (minoració de les taxes o altres ajudes per al foment d'inscripció en el CAECV per a la producció xicoteta, campanyes de promoció del consum, etc.). (Prioritària)
- 4.1.4.** Elaboració d'estratègies per a materialitzar les ajudes a l'activitat agrària com a mantenidora d'un medi ambient sa i segur (p. ex. ajudes agroambientals per a l'horticultura i els espais periurbans).
- 4.1.5.** Posada en marxa d'estudis i actuacions per al control biològic de plagues (rates penades - rapinyaires nocturns, etc.).
- 4.1.6.** Coordinació i foment de la retirada de la palla de l'arròs i valorització com a matèria primera. Banc de Palla. (Prioritària)
- 4.1.7.** Foment d'iniciatives per a la introducció del cultiu ecològic de l'arròs.
- 4.1.8.** Facilitar la gestió correcta de residus de l'activitat agrícola (plàstics, envasos fitosanitaris...).

Programa 4.2: Promoció de l'activitat agroalimentària inclusiva i responsable socialment

Accions:

- 4.2.1. Promoció de l'economia alternativa social i solidària de manera transversal a la resta d'accions impulsades des de la Regidoria.
- 4.2.2. Incloure mesures per a afavorir la integració de població en situació o amb risc d'exclusió social en les accions impulsades des de la Regidoria.
- 4.2.3. Promoure accions per a la inclusió de la visió de gènere en les accions impulsades des de la Regidoria.
- 4.2.4. Promoure i donar suport a la innovació social com a ferramenta per a la millora del sistema alimentari local (grups de consum, canals alternatius de comercialització, plataformes d'integració producció-consum, xarxes alternatives de distribució...).
- 4.2.5. Promoure estudis i accions sobre el rebuig alimentari amb l'objectiu de reduir-lo i aprofitar els recursos.
- 4.2.6. Avaluar i fer propostes de millora, de manera coordinada amb els servicis competents en assistència social, de bancs d'aliments, menjadors socials o altres ferramentes de gestió de les carències i emergències alimentàries amb l'objectiu de millorar la seua funció social i la coordinació amb el sistema local de producció i distribució d'aliments.

Programa 4.3: Gestió pública responsable de la compra i consum d'aliments (Prioritari)

Accions:

- 4.3.1. Diagnosi i redacció de propostes sobre compra pública i la restauració col·lectiva municipal.
- 4.3.2. Introducció de criteris de responsabilitat ambiental i social en la licitació i contractació municipal.
- 4.3.3. Acompanyament de processos en la restauració col·lectiva municipal.
- 4.3.4. Introducció de bones pràctiques alimentàries en tots els actes públics i protocol·laris municipals.

Línia d'actuació 5

PLANIFICACIÓ TERRITORIAL PER A GARANTIR LA INTEGRITAT I PERVIVÈNCIA DEL TERRITORI AGRÍCOLA

El territori agrícola desapareix i es degrada per l'expansió incontrolada de la ciutat i l'ocupació sistemàtica per part d'infraestructures. Cal un pla de gestió i planificació territorial que garantisca la pervivència de l'agricultura periurbana.

Programa 5.1: Municipal

Accions:

- 5.1.1. Avaluar i proposar accions, coordinadament amb la regidoria amb competències, per a construir unes vores urbanes que connecten amb una transició lògica el final de la ciutat i el principi de l'horta amb la perspectiva que l'horta avance sobre la ciutat.
- 5.1.2. Garantir la connectivitat de la infraestructura verda municipal i comarcal i significar el paper de l'agricultura com a connector i espai lliure imprescindible entre nuclis urbans.

Programa 5.2: Supramunicipal

Accions:

- 5.2.1. Col·laboració per a la revisió i aprovació del Pla d'Acció Territorial de l'Horta i d'una llei de protecció de l'horta.
- 5.2.2. Col·laboració per a la creació d'un parc agrícola, o figura de protecció i gestió equivalent, d'abast comarcal.

Programa 5.3: Observació-vigilància d'actuacions i activitats perjudicials per a l'agricultura.

Accions:

- 5.3.1.** Coordinació amb les diverses administracions, servicis i organismes amb competències en la vigilància i la seguretat en el camp (guàrdia rural, policia local, agents mediambientals, Guàrdia Civil...).
- 5.3.2.** Revisió i sistematització dels protocols de vigilància municipal del territori rural.
- 5.3.3.** Formació específica de la guàrdia rural per a la sistematització de les tasques de vigilància en el medi rural municipal.

Línia d'actuació 6

MILLORA D'INFRASTRUCTURES, SERVICIS, PATRIMONI I RECURSOS LLIGATS A L'ACTIVITAT AGRÀRIA I EL MEDI RURAL

Cal millorar servicis, infraestructures i recursos obsolets i crear-ne de nous que ajuden a la viabilitat de les iniciatives agrícoles.

Programa 6.1: Aigua

Accions:

- 6.1.1.** Revisió, renovació i millora de la xarxa de reg de francs, marjals i extremals. (Prioritària)
- 6.1.2.** Col·laboració amb la resta de col·lectius de regants (Tribunal de les Aigües, Reial Séquia de Montcada...) per a la millora de les infraestructures. (Prioritària)
- 6.1.3.** Promoure l'ús eficient i responsable de l'aigua.
- 6.1.4.** Avaluar les possibilitats i fomentar l'ús de l'aigua regenerada en l'agricultura.

Programa 6.2: Matèria orgànica

Accions:

- 6.2.1.** Millora de la gestió dels residus municipals per a arribar a l'ús amb garanties de la matèria orgànica municipal en la fertilització de les terres de l'horta.
- 6.2.2.** Gestió de les algues i l'arena de les platges com a esmena i substrat per al cultiu.

Programa 6.3: Patrimoni

Accions:

- 6.3.1.** Elaboració d'estudi i propostes per a la preservació, manteniment i gestió de les infraestructures i patrimoni rural (camins, sendes, séquies, fonts, pous, etc.).
- 6.3.2.** Elaboració de propostes sobre usos terciaris del patrimoni rural compatibles i complementaris amb l'activitat agrària.
- 6.3.3.** Estudi de possibilitats d'introducció de criteris de bioconstrucció, models tradicionals i construcció amigable per a la fauna, com a ferramentes d'impuls per a la restauració del patrimoni rural.

Programa 6.4: CAM

Accions:

- 6.4.1.** Millora dels servicis de mediació i d'assessorament.
- 6.4.2.** Revitalització i dinamització del servici del pòsit agrari com a figura de crèdit municipal a l'agricultura i introducció de criteris ambientals i socials.
- 6.4.3.** Posada en marxa d'un servici d'assessorament específic d'acompanyament al Banc de Terres i de seguiment

de parcel·les abandonades.

- 6.4.4. Pla de formació a la guàrdia rural per a optimitzar els treballs i el contacte amb les persones que viuen i/o treballen a l'espai rural municipal (vigilància del patrimoni, activitats, obres, campanyes específiques...).
- 6.4.5. Revisió del Pla Local de Cremes.
- 6.4.6. Racionalització i informatització de la gestió administrativa del CAM.
- 6.4.7. Generació de sistemàtica de coordinació amb la resta de consells agraris de la comarca de l'Horta.
- 6.4.8. Transició ecològica dels horts municipals de Sociòpolis i millora de la gestió i l'oferta formativa.
- 6.4.9. Programa de substitució de l'ús d'entrades químiques convencionals en qualsevol gestió realitzada pel CAM.
- 6.4.10. Seguiment i control de les tires de comptar dels mercats de districte.
- 6.4.11. Gestió del manteniment bàsic dels camins rurals.
- 6.4.12. Generació de campanyes informatives i seguiment de l'acompliment de les normatives en matèria d'ús de productes fitosanitaris.
- 6.4.13. Campanya de difusió i comunicació als potencials usuaris i usuàries dels servicis i recursos que ofereix el CAM.

Programa 6.5: Infraestructures

Accions:

- 6.5.1. Optimització de les infraestructures de venda a Mercavalència i als mercats municipals (escorxador ecològic a Mercavalència, punts per a les tires de comptar, etc.). (Prioritària)
- 6.5.2. Generació d'una xarxa de punts de servicis o logístics per a l'agricultura, com ara punts de càrrega d'aigua per a cisternes de tractaments, punts per a l'eliminació dels sobrants de tractaments, recollida d'envasos fitosanitaris, eliminació de plàstics i residus agrícoles, gasoli agrícola...
- 6.5.3. Elaboració d'una estratègia integral, coordinada amb mobilitat sostenible, per a la gestió del trànsit per camins agrícoles i camins rurals i manteniment de l'accessibilitat i la seguretat viària.

Línia d'actuació 7

PESCA

Posar en pràctica mesures que revitalitzen i milloren les activitats de pesca extractiva artesanal i poc agressives amb el medi. Recuperació de la fauna i flora aquàtiques.

Programa 7.1: Difusió i divulgació del patrimoni i tradició pesquera municipal

Accions:

- 7.1.1. Visibilitzar el paper ambiental, cultural i econòmic de la pesca tradicional al llac de l'Albufera i a les costes de la ciutat.
- 7.1.2. Avaluar les possibilitats de generar espais i infraestructures de comercialització directa com a espai econòmic i de difusió.
- 7.1.3. Difondre les arts i tradicions pesqueres locals i la gastronomia autòctona associada.

Programa 7.2: Foment de la investigació i el debat sobre les problemàtiques municipals en matèria de pesca

Accions:

- 7.2.1. Generar debat i avaluar la situació de la pesca municipal i les seues problemàtiques específiques (marítima, continental, aqüicultura...).
- 7.2.2. Col·laborar en la recuperació de l'ecosistema marí litoral i en l'ús de pràctiques extractives sostenibles.

Glossari de termes: (en construcció)

AGROECOLOGIA. Es coneix per agroecologia una disciplina científica, un moviment social i una praxi camperola (indígena allà on pertoca). Aborda l'estudi i la classificació dels sistemes agrícoles considerant les perspectives ecològica, socioeconòmica i política d'una manera integrada. El seu objectiu bàsic és intentar crear agroecosistemes similars als ecosistemes naturals, que s'inserixen harmònicament en la natura. En el decurs dels darrers anys, l'agroecologia ha estat considerada com la proveïdora dels fonaments científics de nous models d'agricultura sostenible en proporcionar conceptes i principis adients per a administrar i conservar els recursos dels sistemes agrícoles.

Es diferencia en els seus enfocaments dels models tradicionals en abordar com a elements centrals de la seua atenció la biodiversitat, el reciclatge de nutrients, les interaccions entre els diferents cultius, animals i sòls i la regeneració dels recursos.

ENTRADES (O INPUTS) AGRÍCOLES CONVENCIONALS. Productes i materials d'ús agropecuari (agrícola i ramader) destinats a la sanitat i alimentació dels cultius i els animals, com ara plaguicides, fertilitzants, adobs, llavors, material de propagació vegetal, agents i productes per al control de plagues i productes d'ús veterinari...

Poden estar elaborats amb ingredients naturals, però també amb productes químics de síntesi.

Poden donar lloc a residus de plaguicides i fàrmacs veterinaris en carn, llet, ous i altres productes animals o vegetals i crear greus problemes de salut pública i mediambiental.

L'abús o la mala gestió dels fertilitzants químics d'alta solubilitat donen lloc a la contaminació dels aqüífers.

GOVERNANÇA. Fòrmula de govern que es fonamenta en la interrelació entre els organismes que exercixen la direcció política d'un territori i la societat civil, de manera que els elements socials poden exercir poder, autoritat i influència sobre les decisions que afecten la vida pública.

RESILIÈNCIA. La resiliència és la capacitat que té una persona o, per extensió, una societat o sistema per a resistir i superar agressions continuades. Està relacionada amb l'autoestima. Està demostrat que la resiliència d'una persona és major quan compta almenys amb una bona relació afectiva amb una persona. Quan una persona es comporta de manera resilient, pot recuperar-se després d'una vivència traumàtica i fins i tot pot eixir-ne enfortida. La resiliència es considera una forma de psicologia positiva i no té relació amb la psicologia tradicional.

SISTEMES PARTICIPATIUS DE GARANTIA. Els sistemes participatius de garantia, segons IFOAM (Federació Internacional de Moviments per l'Agricultura Ecològica), són sistemes de garantia de qualitat que operen a escala local. Certifiquen productors i productores prenent com a base la participació activa de les persones consumidores i es construeixen a partir de la confiança, les xarxes socials i l'intercanvi de coneixement. No obstant això, hi ha ja nombroses definicions, proposades pels diferents col·lectius que els apliquen, que estan enfocades a fer ressaltar el seu potencial polític de transformació social, el seu procediment o els seus principis. Esta diversitat demostra la seua gran versatilitat, que els convertix en una eina amb molt de potencial.

SOBIRANIA ALIMENTÀRIA. Segons la declaració política del Fòrum d'ONG/OSC per a la Sobirania Alimentària, Roma, juny de 2002: la sobirania alimentària és el dret dels pobles, comunitats i països a definir les seues pròpies polítiques agrícoles, pastorals, laborals, de pesca, alimentàries i agràries que siguen ecològicament, socialment, econòmicament i culturalment apropiades a les seues circumstàncies exclusives. Això inclou el dret real a l'alimentació i a la producció d'aliments, la qual cosa significa que tots els pobles tenen el dret de tindre aliments i recursos per a la producció d'aliments segurs, nutritius i culturalment apropiats, així com la capacitat de mantindre's a si mateixos i a les seues societats.